

Foder och vilt

Rådde 2022-03-24

Foto: Kenneth Johansson / Mostphotos

Betetryck klövvalt

1 älg → **~7 rådjur**

1 älg → **~4 dovhjortar**

1 älg → **~2 kronhjortar**

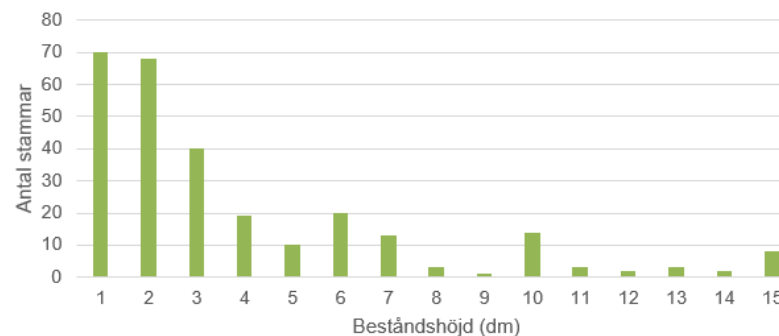
Råbin Gotland

Beståndshöjd

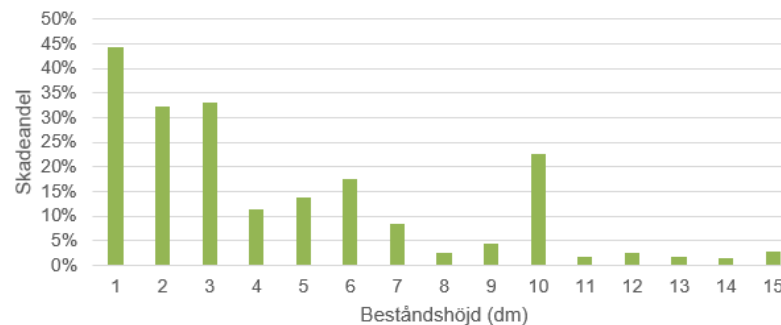
- Liten andel skador i bestånd över 1 meter
- Hög skadegrad i de låga bestånden

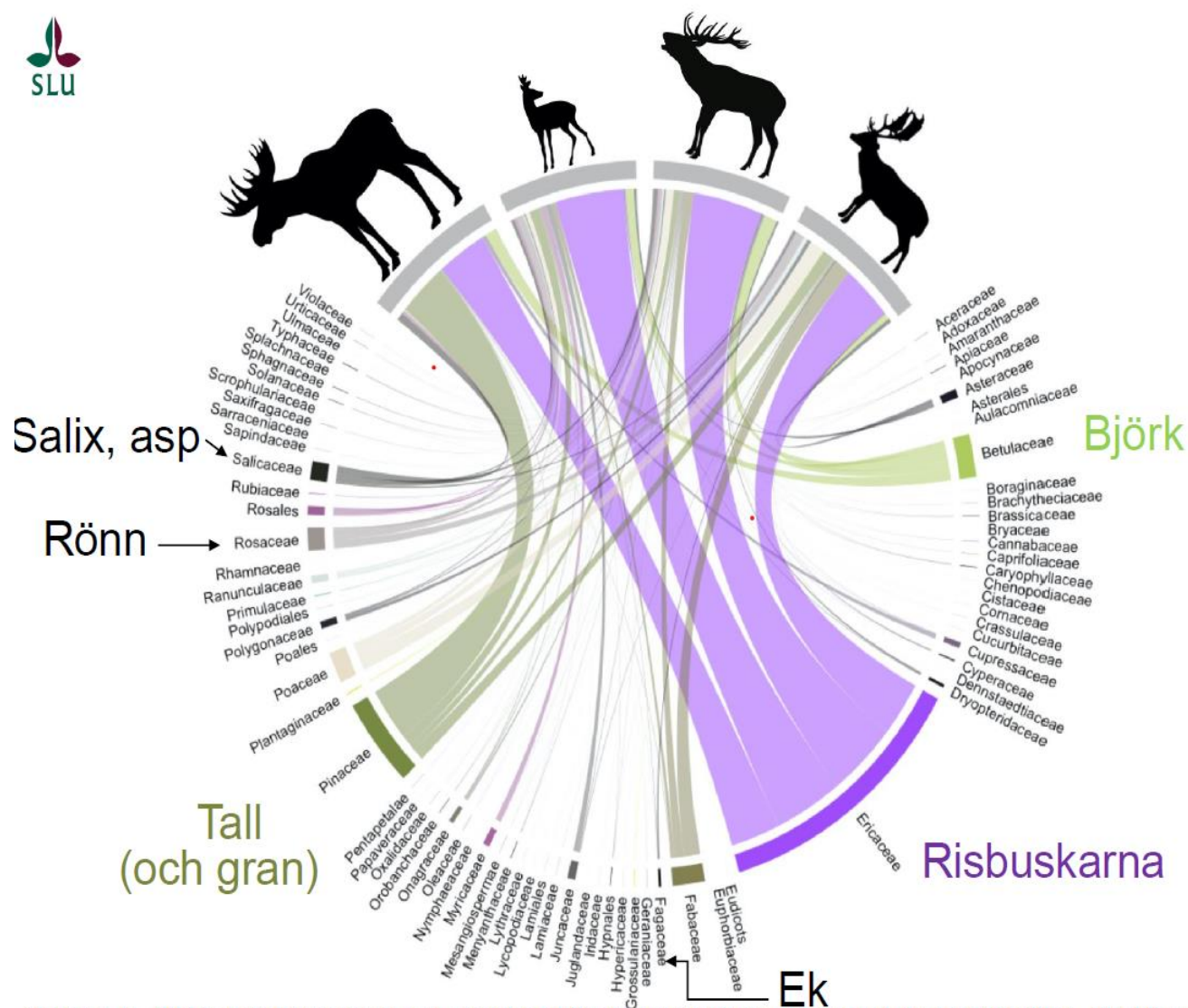

Antal skadade stammar efter beståndshöjd

Andel skadade tallar efter beståndshöjd

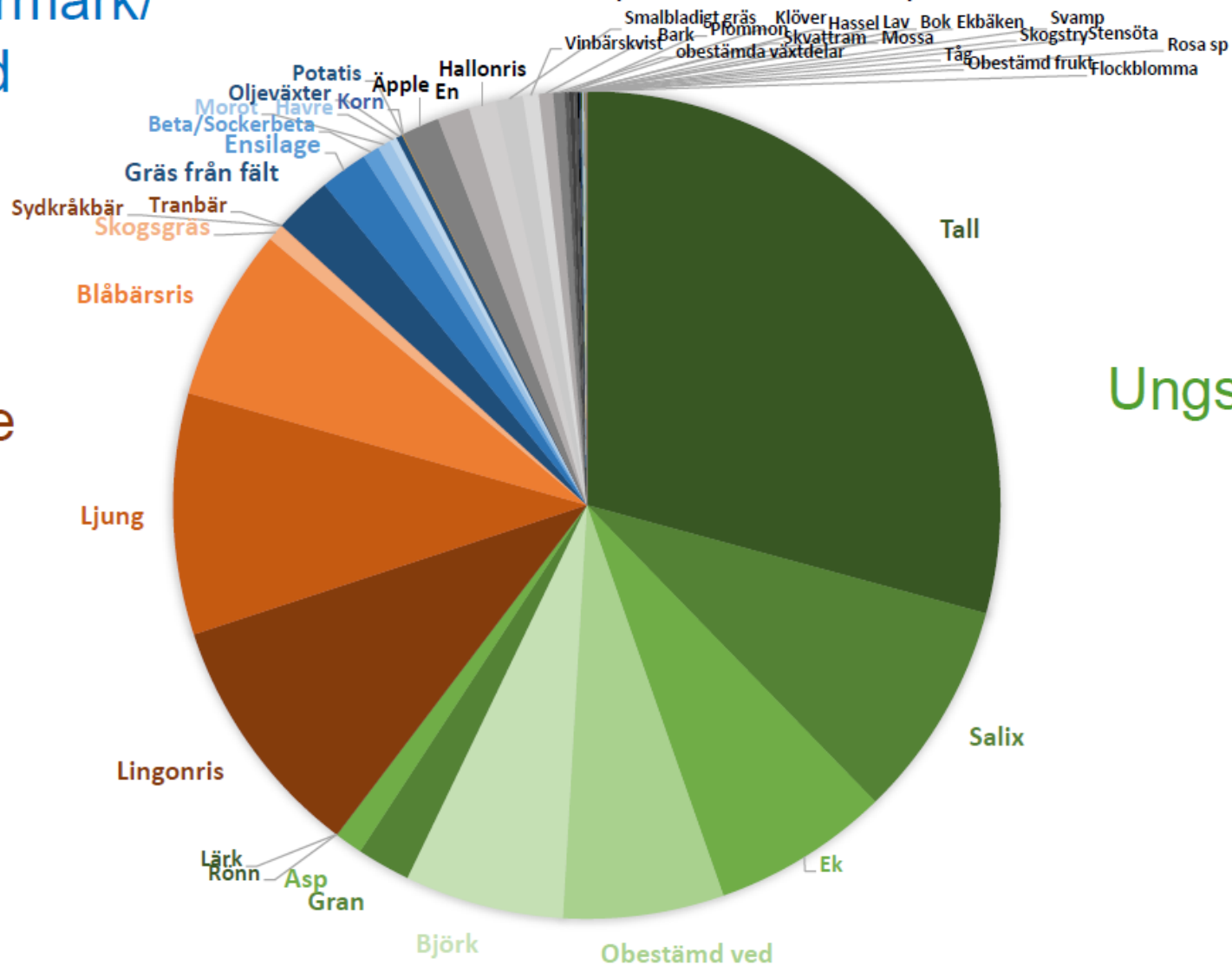
Spitzer, R. 2019. Trophic resource use and partitioning in multispecies ungulate communities. PhD thesis SLU

Älg och övrigt hjortvilt

- Dovhjort, rådjur och kronvilt äter stora mängder bärris
- Detta innebär att älgen i mycket större utsträckning blir hänvisad till kvistbete i tall och löv

Vad äter sydsvenska älgar mycket av?

% av vominnehåll (335 ind.; en vinter)

Ljusa äldre
skogar

Älgarnas foder och hälsa i södra Sverige

- Ett projekt med SLU och Annika Felton
- Insamling prover från 500 älgar 2014-2015

Älgarnas foder och hälsa

- Mångfald av växter i foderutbudet spelar stor roll
- Mera tall och RASE i landskapet ger därför inte bara en bättre stapelfoderbas åt älgarna utan också större variation i dieten.
- Varierad diet ger högre kalvvikter och högre reproduktion
- Konkurrens från annat klövvilt påverkar vikter och reproduktion kraftigt i vissa områden

Målsättning från Länsstyrelsen för älgförvaltningen i Västra Götaland

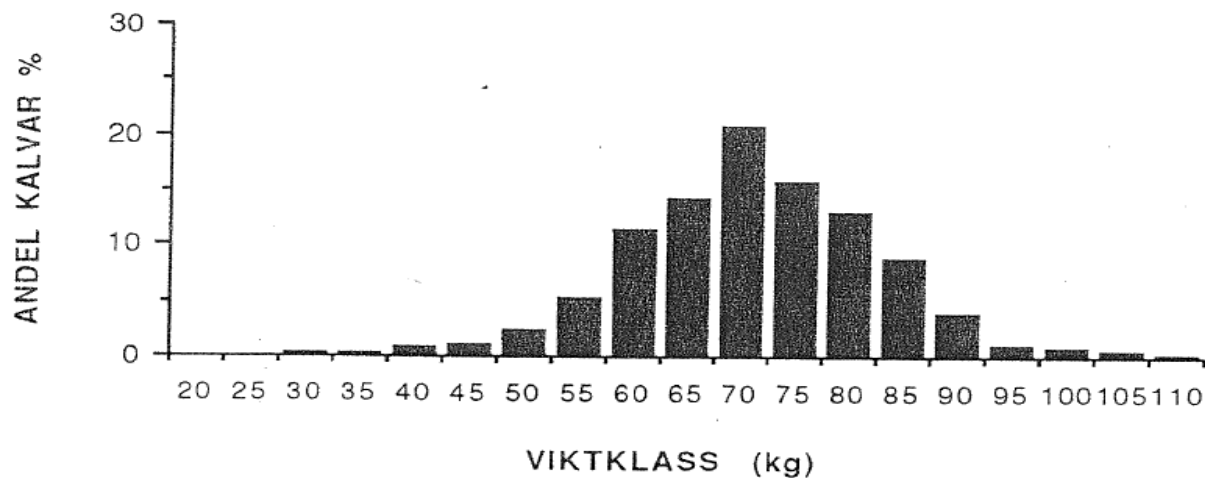
- Älgstammen skall hålla hög kvalité vilket innebär att stammen består av djur med lämplig köns- och åldersfördelning samt med hög kroppsvikt
- Reproduktionen ska vara hög
- Älgstammen skall vara i balans med fodertillgången

Hur ser vi att älgstammen
är i balans med
fodertillgången?

Exempel från älgskötselplan

- Reproduktionstal 2014 **0,35** kalvar per vuxet hondjur i älgobs (**2001 var siffran 0.18**) idag runt 0,45
- Medelvikten på kalv 2014 **44 kg** (**2001 37 kg**) idag i princip som -14
 - Toppåret **1979** sköts **138** älgar
 - 2002-2021 skjutet i snitt **5-7** älgar/år

Slaktvikter 735 kalvar 1989-1992 skjutna i södra Älvsborg

Slaktvikter kalv

- Medelslaktvikt kalv 1989-1993 ligger runt 74 kg på 735 kalvar
- Medelslaktvikt i samma område 2014: 265 kalvar ligger på ca 60 kg. Minskning ca 20%
- 2021 viltdata visar runt 56-58 kg

Älgobs kalv/hondjur

År	Älgförvaltnings område 8	Älgförvaltnings område 9	Medel 8 och 9
2009	0,86	0,84	0,85
2010	0,79	0,77	0,78
2011	0,72	0,70	0,71
2012	0,72	0,80	0,76
2013	0,76	0,76	0,76
2014	0,66	0,67	0,66

Hur ökar vi mängden viltfoder?

Röjning och gallring:
gynna tall, löv
Gynna alltid **RASE** och
bärande träd och buskar.

16

Foderskapande åtgärder i bryn, gynnar insekter,
fåglar och vilt
ger dessutom en vacker landskapsbild.

Foto: Michael Ekstrand

Kantzonen på Skogsbilvägar skapar foderareal

Foto: Per Hallgren

Mer foder än bara tall!

Foto. Kennerth

Johansson/ Mostphotos

- Skapa bryn utmed åkrar, vägar och vattendrag
- Gynna blommande och bärande träd och buskar + (RASE)
- Behålla och öka mångfalden av trädslag
- Skapa ljusare skogar med bärris och örter
- Spara redan betade träd och toppa viltbegärliga trädslag
- Utnyttja kraftledningar till foder
- Skapa och behålla våtmarker
- Balanserade hjortdjurstammar, så att foderresurserna räcker

Behöver vi jobba aktivt för
att skapa foder för klövvilt
vid skötsel av skog?

SVAR: JA